

5. Екологічно-ресурсний вектор – передбачає ефективне використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття та мінімізацію негативного впливу на довкілля.

6. Освітньо-науковий вектор – розвиток біоекономіки неможливий без підготовки висококваліфікованих кадрів. У цьому контексті важливими є: модернізація освітніх програм; розвиток міждисциплінарних досліджень; інтеграція науки, освіти та бізнесу; формування компетентностей у сфері біоекономіки та сталого розвитку.

7. Євроінтеграційно-інституційний вектор – передбачає активну участь України у європейських ініціативах, програмах та платформах у сфері біоекономіки [1-3].

Таким чином, розвиток біоекономіки в Україні в умовах євроінтеграційного напрямку є стратегічно важливим чинником забезпечення сталого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та інтеграції у європейський економічний простір. Визначені вектори розвитку формують комплексну основу трансформації національної економіки у напрямі біоорієнтованої моделі розвитку. Реалізація зазначених векторів сприятиме формуванню інноваційної економіки, підвищенню ефективності використання ресурсів, забезпеченню екологічної безпеки, інтеграції України до європейського науково-економічного простору, що у перспективі дозволить сформувати конкурентоспроможну та стійку інноваційно орієнтовану економіку країни.

Література

1. Лимар В. В. Інституціональна підтримка розвитку біоекономіки, заснованої на знаннях: європейський досвід / В. В. Лимар. Бізнес Інформ. 2018. № 2. С. 46-51.

2. Любачівська Р. З. Етапи еволюції біоекономіки в Європейському Союзі / Р. З. Любачівська. Вчені записки університету «КРОК». Серія : Економіка. 2018. Вип. 49. С. 93-100.

3. Пашкевич М. С. Визначення завдань сталого розвитку підприємства в умовах європейської моделі біоекономіки / М. С. Пашкевич, Г. Лі. Проблеми економіки. 2021. № 4. С. 134-140.

УДК 339.9:330.131.7

Власюк Т. М, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Міжнародна економічна безпека є багатовимірною категорією, що відображає здатність світової економічної системи забезпечувати стабільний розвиток, протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам, а також підтримувати

баланс інтересів між країнами. Міжнародна економічна безпека формується на основі взаємодії таких ключових компонентів, як фінансова стабільність, енергетична безпека, продовольча безпека, технологічна незалежність та інституційна спроможність.

У контексті глобалізаційних процесів слід виокремити такі основні чинники впливу на міжнародну економічну безпеку:

- поглиблення економічної інтеграції, що створює як можливості для розвитку, так і ризики залежності;
- цифровізація економіки, яка зумовлює появу нових загроз, зокрема кіберризиків та цифрової нерівності;
- геополітична нестабільність, що впливає на глобальні ринки ресурсів, логістичні ланцюги та інвестиційні потоки;
- зміни у глобальних ланцюгах створення вартості, пов'язані з переорієнтацією виробництва та регіоналізацією економічних процесів;
- екологічні виклики та кліматичні зміни, які трансформують підходи до економічного розвитку та формують нові ризики.

Важливим аспектом є те, що інтеграційні процеси водночас виступають і чинником зміцнення, і джерелом загроз економічної безпеки. З одного боку, інтеграція сприяє зростанню торгівлі, інвестицій, технологічному обміну та підвищенню конкурентоспроможності. З іншого – підсилює взаємозалежність економік, що робить їх більш вразливими до зовнішніх шоків. Особливого значення набуває концепція економічної резильєнтності, яка передбачає здатність економічних систем швидко адаптуватися до змін та відновлюватися після криз. У цьому контексті важливу роль відіграють інновації, розвиток людського капіталу, впровадження цифрових технологій та підтримка сталого розвитку [1-3].

Таким чином, формування міжнародної економічної безпеки в умовах глобальних інтеграційних процесів є складним багаторівневим процесом, що потребує узгодження інтересів різних країн, розвитку ефективних інституцій та впровадження інноваційних підходів до управління економічними ризиками. Забезпечення економічної безпеки має ґрунтуватися на принципах стійкості, диверсифікації, цифровізації та міжнародної кооперації, що дозволить мінімізувати негативний вплив глобальних викликів і забезпечити стабільний розвиток світової економіки.

Література

1. Ус Г. О. Національний і міжнародний виміри економічної чутливості забезпечення економічної безпеки в умовах глобального економічного суперництва / Г. О. Ус, Д. С. Солодкий, О. В. Щепка. Вісник економічної науки України. 2025. № 1. С. 33-38.

2. Грибіненко О. М. Міжнародна економічна безпека: оцінка сучасного середовища, глобальні тренди та ризик-фактори / О. М. Грибіненко. Економічний простір. 2019. № 149. С. 19-39.

З.Грибіненко О. М. Міжнародна економічна безпека: оцінка сучасного середовища, глобальні тренди та ризик-фактори / О. М. Грибіненко. Економічний простір. 2019. № 149. С. 19-39.

УДК 338.43:339.9

Пузирьова П. В., д.е.н., проф.
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЗВИТОК БІОЕКОНОМІКИ У ФОКУСІ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Біоекономіка охоплює сукупність видів економічної діяльності, що базуються на використанні відновлюваних біологічних ресурсів, біотехнологій та інноваційних рішень для виробництва продукції, енергії та послуг. У глобальному вимірі її розвиток визначається такими ключовими трендами: декарбонізація економіки; перехід до циркулярних моделей виробництва; інтеграція біотехнологій у промисловість; розвиток біоенергетики та агробіотехнологій; цифровізація біоекономічних процесів.

Міжнародні інтеграційні процеси виступають каталізатором розвитку біоекономіки через формування спільного інституційного середовища, гармонізацію стандартів, створення транснаціональних інноваційних мереж та фінансову підтримку досліджень і розробок. Зокрема, в рамках європейської інтеграції важливу роль відіграють такі ініціативи, як Green Deal, Horizon Europe, Bioeconomy Strategy, які визначають стратегічні орієнтири переходу до сталого біоорієнтованого розвитку. Інтеграція у міжнародний біоекономічний простір сприяє: залученню інвестицій у біотехнологічні проекти; розвитку інноваційної інфраструктури; підвищенню ефективності використання природних ресурсів; формуванню нових глобальних ланцюгів доданої вартості; зміцненню продовольчої та енергетичної безпеки. Для України біоекономіка є одним із перспективних напрямів економічного розвитку, враховуючи значний аграрний потенціал, наявність біоресурсів та можливості впровадження інновацій у агропромисловому комплексі. Водночас розвиток біоекономіки в Україні стримується низкою проблем, серед яких: недостатній рівень інвестицій у наукові дослідження; слабка інтеграція науки і бізнесу; недосконалість нормативно-правового забезпечення; обмежений доступ до міжнародних фінансових програм; технологічна відсталість окремих секторів.

У контексті міжнародної інтеграції ключовими напрямками розвитку біоекономіки в Україні є: гармонізація законодавства з нормами ЄС у сфері біоекономіки та сталого розвитку; розвиток інноваційних кластерів та біоекономічних хабів; активізація участі у міжнародних науково-дослідних програмах; стимулювання розвитку біоенергетики та переробки біомаси; впровадження цифрових технологій у біоекономічні процеси [1-2].